

Sygn. akt II AKa 3/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2017r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Józef Ciurko (spr.)

Sędziowie: SA – Ewa Gregajtys

SA – Marek Czecharowski

Protokolant: – sekr. sąd. Łukasz Jachowicz

przy udziale Prokuratora Anny Adamiak

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017 r.

sprawy

1. D. J. s. J. i M. urodz. (...) w W.

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k. i inne;

2. R. J. s. J. i F. urodz. (...) w S.

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k. i inne;

3. J. K. s. A. i T. urodz. (...) w W.

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne

4. D. M. s. J. i J. urodz. (...) w O.

oskarżonego z art. 291 § 1 k.k. i inne;

5. G. P. (1) s. J. i S. urodz. (...) w W.

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i inne;

6. M. K. s. F. i G. urodz. (...) w W.

oskarżonego z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne

na skutek apelacji, wniesionych przez obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 12 października 2016 r. sygn. akt V K 46/14

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

zwalnia oskarżonych od uiszczenia kosztów sądowych za instancję odwoławczą, wydatkami obciążając Skarb Państwa;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz:

- adw. E. S., Kancelaria Adwokacka w W., obrończyni oskarżonego J. K.,

- adw. K. W., Kancelaria Adwokacka w P., obrończyni oskarżonego D. M.,

- adw. J. D., Kancelaria Adwokacka w W. obrońcy oskarżonego G. P. (1),

- adw. Z. L., Kancelaria Adwokacka w W. obrończyni oskarżonego M. K.,

kwoty po 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23%VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu wykonywaną w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

J. K. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 1 lutego 2013 r., sygn. akt V K 98/09 za to, że:

I. w okresie od września 2004 r. do maja 2006 r, w różnych miejscowościach na terenie Polski, działając w warunkach ciągu przestępstw, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, kradnąc z włamaniem, usiłował dokonać i dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci samochodów, przy czym każdego z tych czynów dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w rozmiarze powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne:

1) w nocy z 15/16.IX.2004 r w Ł., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód T. (...) nr rej. (...) wartości ok. 27.000 zł i samochód T. (...) nr rej. (...) wartości ok. 89.900 zł na szkodę J. i S. W.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

2) w nocy z 12/13.01.2005 r. w P., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki N. (...) trail nr rej. (...) wartości ok. 95.000 zł na szkodę S. K. B. A. Polska

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

3) w nocy z 4/5.05.2005 r. w S. k/S., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki M. nr rej. (...) wartości ok. 250.000 zł i samochód marki H. (...) nr rej. (...) wartości ok. 60.000 zł na szkodę W. J.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

4) w nocy z 19/20.05.2005 r. w N., kradnąc z włamaniem, usiłował zabrać w celu przywłaszczenia samochód marki V. nr rej. (...) wartości ok. 140.000 zł lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na działanie pokrzywdzonego K. S.

tj. czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

5) w dniu 26.05.2005 r. w K. k/W., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód V. (...) nr rej. (...) wartości ok. 86.000 zł na szkodę I. K. i G. F. oraz samochód marki V. (...) nr rej. (...) wartości ok. 100.000 zł na szkodę (...) Sp. z o.o.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

6) w nocy z 31.V/1.VI.2005 r. w L. k/W., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód S. (...) nr rej. (...) wartości ok. 75.082 zł na szkodę E. J.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

7) w nocy z 1/2.VI.2005 r. w O. k/W., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki T. (...) nr rej. (...) wartości ok. 64.000 zł na szkodę J. I.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

8) w dniu 7.VI.2005 r. w J., kradnąc z włamaniem, zabrał w celu przywłaszczenia samochód marki B. (...) nr rej. (...) wartości ok. 88.000 euro na szkodę J. S.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

9) w nocy z 15/16.VII.2005 r. w N., kradnąc z włamaniem, usiłował zabrać samochód marki T. (...) nr rej. (...) wartości ok. 104.000 zł na szkodę M. S. lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na działanie pokrzywdzonego

tj. czynu z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

10) w dniu 20.VII.2005 r. w M. gm. P. kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki V. (...) nr rej. (...) wartości ok. 100.000 zł na szkodę (...) S.A. **tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk**

11) w nocy z 24/25.VII.2005 r. w K., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki B. (...) nr rej. (...) wartości ok. 160.000 zł na szkodę M. B.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

12) w nocy z 28/29.07.2005 r. w O. gm. K., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki V. (...) nr rej. (...) wartości ok. 60.000 zł na szkodę W. S.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

13) w nocy z 6/7.IX.2005 r. w G. Nowym k/M., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód M. (...) nr rej. (...) wartości ok. 99.000 zł na szkodę Z. K.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

14) w dniu 30.XI.2005 r. w J., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki T. (...) nr rej. (...) wartości ok. 35.000 zł na szkodę A. G.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

15) w nocy z 17/18.V.2006 r. w Ż. k/G., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki B. (...) nr rej. (...) wartości ok. 10.000 euro na szkodę K. U.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

z mocy art. 279 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 33 kk na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności i grzywny w liczbie 300 (trzystu) stawek dziennych w wysokości 30 (trzydziestu) złotych stawki dziennej.

II. w dniu 19.07.2006 r. na terenie Polski, pomagał w ukryciu samochodu M. (...) nr rej. (...) wartości ok. 111.000 zł, pochodzącego z kradzieży na szkodę W. B. (1) wiedząc, że samochód ten został uzyskany za pomocą czynu zabronionego, przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w rozmiarze powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne

tj. czynu z art. 291 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

na zasadzie art. 85 kk w zw. z art. 86 § 1 kk wymierzono oskarżonemu J. K. karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

G. P. (1) został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 1 lutego 2013 r., sygn. akt V K 98/09 za to, że:

- w okresie od 26.01.2006 r. do 29.07.2006 r., w różnych miejscowościach na terenie Polski, działając w warunkach ciągu przestępstw, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, kradnąc z włamaniem, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci samochodów, przy czym działał on w każdym z tych przypadków będąc uprzednio skazany w warunkach art. 64 § 1 kk w ciągu 5 lat po odbyciu kary powyżej 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne

1) w dniu 26.01.2006 r. w S. k/P., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki H. (...) nr rej. (...) wartości ok. 94.000 zł na szkodę (...) (...)

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

2) w nocy z 16/17.03.2006 r. w M., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki C. nr rej. (...) wartości ok. 70.000 zł na szkodę (...) i samochód marki J. wartości ok. 69.000 zł na szkodę R. M.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

3) w nocy z 11/12.04.2006 r. w B. k/K., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki M. (...) nr rej. (...), wartości ok. 92.300 zł na szkodę Z. i A. M.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

4) w nocy z 24/25.04.2006 r w D., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki M. (...) nr rej. (...) wartości ok. 200.000 zł na szkodę K. K.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

5) w nocy z 31.05./1.06.2006 r w Ł. k/S. kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki T. (...) nr rej. (...) wartości ok. 71.000 zł na szkodę A. S.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

6) w nocy z 17/18.07.2006 r. w R., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód marki M. (...) nr rej. (...) wartości ok. 111.000 zł na szkodę W. B. (2)

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk

7) w nocy z 28/29.07.2006 r. w N., kradnąc z włamaniem, zabrał samochód H. (...) nr rej. (...) wartości ok. 64.000 zł na szkodę R. K.

tj. czynu z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk, z mocy art. 279 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk w zw. z art. 33 kk na karę 2 (dwóch) lat 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w liczbie 250 (dwustu pięćdziesięciu) stawek dziennych w wysokości 40 (czterdziestu) złotych stawki dziennej.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dnia 12 października 2016 r. sygn. akt V K 46/14:

I. na mocy art. 46 § 1 kk, w brzmieniu obowiązującym przed zmianą dokonaną na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, zasądził na rzecz (...) S.A. Oddział w W. od skazanych:

- J. K. kwotę 93.766,66 zł.;

- G. P. (1) kwotę 26.748,79. zł;

tytułem naprawienia szkody;

II. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. S. - Kancelaria Adwokacka w W., Al. (...) – obrońcy J. K., adw. J. D. - Kancelaria Adwokacka w W., ul. (...) lok.(...) – obrońcy G. P. (1) kwoty po 1623, 60 zł. w tym stawka podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu;

III. zasądził J. K., G. P. (1) kwoty po 131,20 złotych na rzecz (...) S.A. Oddział w W. tytułem zwrotu poniesionych przez oskarżyciela posiłkowego wydatków, a kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych.

Obrońca oskarżonego J. K. zarzucił wyrokowi:

- obrazę przepisów prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, w szczególności art. 7 kpk, polegającą na dowolnej a nie swobodnej ocenie przez sąd materiału dowodowego, w tym przedstawionego przez oskarżyciela posiłkowego i obdarzenie jej walorem wiarygodności w wyniku której doszedł do błędnych i nieuprawnionych wniosków co do wypłaty pokrzywdzonym odszkodowań , a w konsekwencji

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez wadliwe przyjęcie, iż (...) w W. wypłaciło pokrzywdzonym odszkodowania, podczas gdy przeprowadzona w sposób prawidłowy wszechstronna, zgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, prowadzi do odmiennego wniosku

a z ostrożności procesowej nadto;

- rażąco niewspółmierność i niesłuszne zastosowanie orzeczonego względem J. K. środka karnego poprzez zasądzenie kwoty 93.766,66 zł wynikającą z nie uwzględnienia okoliczności, warunków i właściwości osobistych, w tym możliwości ekonomicznych oraz postawy J. K., które to okoliczności uzasadniają odstąpienie od stosowania przedmiotowego środka.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez nie uwzględnienie wniosku oskarżyciela posiłkowego - (...) S.A. Oddział w W. o zasądzenie od J. K. naprawienia szkody i odstąpienie od orzekania obowiązku naprawienia szkody wobec J. K.;

a nadto o zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną oskarżonemu z urzędu w postępowaniu II instancji, które to wynagrodzenie nie zostało uiszczone w całości ani w części.

Obrońca oskarżonego G. P. (1) zarzucił wyrokowi:

I. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia a konkretnie art. 7 kpk poprzez przyznanie wiarygodności i miarodajności dokumentacji pokrzywdzonego (...) S.A. co do okoliczności wypłacenia przez ten zakład odszkodowania pokrzywdzonym działaniem oskarżonego G. P. w sytuacji gdzie jest brak jakiegokolwiek dokumentacji świadczącej o fakcie wypłaty takiego odszkodowania;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a w konsekwencji pozbawione uzasadnienia przyjęcie, że zebrane dowody wskazują na wypłacenie przez (...) S.A. odszkodowań pokrzywdzonym działaniem osk. G. P. , choć prawidłowa analiza zebranych dowodów nie daje podstaw do takiego ustalenia.

W konkluzji wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez nie uwzględnienie wniosku (...) S.A. Oddział w W. o zasądzenie od G. P. (1) na jego rzecz jakiegokolwiek kwoty tytułem naprawienia szkody i oddalenie w całości wskazanego kierowanego w stosunku do G. P. żądania (...) S.A. o odszkodowanie,

- a nadto o zasądzenia na jego rzecz wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu oskarżonemu G. P. (1) w postępowaniu II instancji. (nie otrzymałem żadnego wynagrodzenia za obronę ,ani od oskarżonego ani od jego rodziny).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wnioski o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu II instancji złożyli obrońcy J. K. i G. P. (1).

Apelacje obrońców oraz wnioski w nich zawarte uznać należało za niezasadne.

Obrońca J. K. zarzucił zaskarżonemu wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych, będący skutkiem obrazy art. 7 k.p.k. w zakresie oceny materiału dowodowego, która doprowadziła do wadliwego orzeczenia wobec J. K. obowiązku naprawienia szkody na rzecz (...) Oddział w W.. Analogiczny zarzut sformułował obrońca G. P. (1).

Odnosząc się do tych zarzutów stwierdzić należy, że są one całkowicie bezpodstawne, a próba podważenia legalności dokumentów będących jedną z podstaw ustaleń faktycznych jest chybiona. W prawie karnym nie istnieje szczególna forma wykazywania szkody. W przedmiotowej sprawie (...) Oddział w W. stał się pokrzywdzonym od momentu naprawienia szkody i chociażby złożył wniosek o jej naprawienie poprzez samo oświadczenie woli co do wysokości, byłby on skuteczny. Jak wynika z treści zeznań pracownicy (...), w czasie czynów i czasie likwidacji szkód nie istniał system elektronicznej rejestracji dokumentów. Zaczął funkcjonować dopiero od 2010 r. Kwestionowane przez obrońcę J. K. dokumenty z k. 3892, 3983, 3894 będące odpowiednio: oświadczeniem (...) o podjęciu decyzji o wypłacie odszkodowania, zawiadomieniem Z. K. o przyznaniu odszkodowania i wydrukiem komputerowym były jedynymi jakimi w tym momencie dysponowano. Niezależnie od tego skarżący pominęli całkowicie zeznania pokrzywdzonych świadczące o tym, że odszkodowanie zostało wypłacone. Nie było zatem podstaw, by autorzy apelacji podważali fakt wypłaty odszkodowania. Z tych względów Sąd II instancji nie dostrzegł możliwości uwzględnienia wniosków końcowych zawartych w środkach odwoławczych o uchylenie orzeczenia określającego obowiązek naprawienia szkody.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również wniosek alternatywny obrońcy J. K. sformułowany z ostrożności procesowej jako „niewspółmierność i niesłuszne zastosowanie orzeczonego względem J. K. środka karnego”.

W czasie orzekania o winie (1 lutego 2013 r.), który poprzedzał

wyrok wydany w tym przedmiocie (12 października 2016 r.), obowiązek naprawienia szkody był środkiem karnym, w związku z czym nosił w sobie cechy zarówno represyjne, jak i kompensacyjne.

Orzekanie o karze ma charakter indywidualny i jest procesem do pewnego stopnia subiektywnym, obejmującym dokonanie wyboru i zastosowanie odpowiedniej represji karnej właściwej dla konkretnej sytuacji i konkretnego sprawcy. Z tych powodów zasady i dyrektywy orzekania w przedmiocie kary zawarte w art. 53 k.k. pozostawiają organowi orzekającemu pewien zakres swobody w procesie jej wymierzania, a granice

tej swobody określa wskazana w przepisie art. 438 pkt 4 k.p.k. "rażąca niewspółmierność kary".

Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyrażającą oczywistą, a więc nie dającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną, a karą sprawiedliwą (zasłużoną).

Zgodnie z art. 53 § 1k.k. istotnymi wyznacznikami tego czy dana kara jest sprawiedliwa jest to, czy była orzeczone w granicach przewidzianych przez ustawę, a jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy. Ponadto winna uwzględnić

stopień społecznej szkodliwości czynu oraz brać pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Obowiązek naprawienia szkody w przypadku złożenia zasadnego wniosku jest obligatoryjny. Sąd musi orzec go w całości, albo w części. Uważa się przy tym, że całościowemu obowiązkowi naprawienia szkody stoi na przeszkodzie sytuacja, kiedy utrudnione i wymagające dodatkowego postępowania jest dowodzenie wysokości (niewątpliwej) szkody. Nie wdając się w polemikę z obrońcą na temat podrzędnej roli J. K., stwierdzić należy, że sprawcy przestępstwa służy regres w stosunku do współsprawców. W tym kontekście warunki materialne sprawy pełnią drugorzędną rolę, albowiem funkcja wychowawcza nie powinna dominować nad kompensacyjnym aspektem kary.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego kary wymierzone J. K. i G. P. (1) ocenione całościowo nie rażą nadmierną surowością, a wręcz przeciwnie stanowią sprawiedliwą odpłatę za szereg czynów popełnionych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Na podst. art. 634 k.p.k., art. 624 § 1 k. p. k. orzeczono o kosztach procesu.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny, w oparciu o dyspozycję art. 437 § 1 k.p.k. orzekł jak w wyroku.